

VOORTGANGSRAPPORT 2022 DUURZAAMHEID MEIERIJSTAD

MEIERIJSTAD

**Gemeente Meierijstad
Juli 2023**

Foto voorkant: Nationale Boomfeestdag 16 november 2022 (fotograaf: Ad Foolen)

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding.....	4
Leeswijzer	4
Samenvatting en conclusies	5
Samenvatting.....	5
Conclusies.....	7
1. Programmatische aanpak duurzaamheid.....	8
2. Koppeling ambities en projecten.....	9
3. Voortgang 12 ambities	10
Inleiding.....	10
Energiek en Verantwoord.....	11
Circulair en schoon	15
Klimaatbestendig en biodivers	19
Bijlage 1 – Projectenboek duurzaamheid 2022	23
Bijlage 2 - Toelichting op voortgang ambities	24

Inleiding

In 2018 stelde de gemeenteraad van Meierijstad de duurzaamheidsvisie 2050 vast. Daar hoorde een uitvoeringsprogramma bij, met een looptijd van vier jaar (2019-2022). Jaarlijks wil de raad geïnformeerd worden over de voortgang. Voor u ligt het vierde voortgangsrapport duurzaamheid. Dit rapport gaat over de voortgang van de duurzaamheidsambities en -projecten van gemeente Meierijstad in het jaar 2022.

Een nieuw uitvoeringsprogramma voor de periode 2023-2026 is door het college vastgesteld. Daarin zien we geen 40 losse projecten, maar 9 deelprogramma's met daaraan gekoppeld beleidsuitwerking en/of concrete projecten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 lichten we kort toe hoe het duurzaamheidsprogramma in elkaar steekt.

Hoofdstuk 2 geeft in een matrix weer welke projecten bijdragen aan welke ambitie.

In hoofdstuk 3 geven we per ambitie (12 stuks in totaal) aan of we op schema liggen en hoe we dat meten. Een uitgebreidere toelichting per ambitie staat in bijlage 2.

Voor de 40 projecten staat in bijlage 1 wat we in 2022 hebben gedaan, met wie we samenwerken en of we daar subsidie voor kregen.

Samenvatting en conclusies

Samenvatting

Jaarlijks rapporteert de gemeente Meierijstad over de voortgang van de in 2018 vastgestelde duurzaamheidsambities en het uitvoeringsprogramma dat daarbij hoort. Het eerste uitvoeringsprogramma loopt van 2019 t/m 2022. Dit is het voortgangsrapport voor het jaar 2022.

Thema 1: Energiek en Verantwoord

We werken binnen dit thema aan energiebesparing, duurzame energieopwekking en verantwoord ondernemen. Er horen vier ambities bij dit thema. De stand van zaken is als volgt:

Ambitie 1: 20% energie duurzaam opgewekt in 2025

Er zit groei in de opwekking van duurzame energie. Sinds 2016 zit het opwekpercentage in de lift, deze exponentiële groei moet zich doorzetten, dan is onze ambitie van 20% duurzaam opgewekte energie in 2025 haalbaar.

Ambitie 2: Vastgoed nagenoeg energieneutraal in 2030

We kunnen dit nog niet meten: de monitor is in ontwikkeling. Wel zijn er veel gebouwen aangepakt (zie project 1 en 2).

Ambitie 3: 30% minder energieverbruik gebouwen en bedrijven in 2030

In het energieverbruik bij bedrijven en in de gebouwde omgeving is in de afgelopen 10 jaren een dalende trendlijn te zien. In sommige jaren stijgt het energieverbruik weer iets, in andere jaren daalt het. Voor de onderdelen 'gebouwde omgeving' en 'industrie' hebben we al cijfers van 2021. Het energieverbruik is voor beide onderdelen weer gestegen ten opzichte van 2020. De oorspronkelijke ambitie van 30% besparing in 2030 is met deze trend (lineair doorgerekend) niet haalbaar. Het RES-doel van 11% besparing in 2030 lijkt wel haalbaar. De dalende lijn moet zich dan wel voortzetten. Dat gebeurt niet vanzelf, daarvoor is inspanning nodig van met name bedrijven, woningcorporaties en huizenbezitters, met ondersteuning van de overheid.

Ambitie 4: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in 2030

Steeds meer bedrijven zijn bezig met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze groei moet nog toenemen, om te bereiken dat in 2030 bij alle bedrijven MVO de standaard is.

We werken aan 18 projecten binnen dit thema 'Energiek en Verantwoord', zie bijlage 1.

Thema 2: Circulair en Schoon

We werken binnen dit thema aan circulair materiaalgebruik, schone mobiliteit en bedrijvigheid en een (zwerf)afvalloze samenleving. Er horen vier ambities bij dit thema. De stand van zaken is als volgt:

Ambitie 5: Zwerfafvalvrij in 2030

Geen voortgang gemeten in 2022.

Ambitie 6: Geen afval en verspilling in 2050

De voortgang voor de volledige opgave om circulair te worden in 2050 is nog niet in beeld. Daarvoor is eerst inzicht nodig in de grondstofstromen in Meierijstad. De verwachting is dat consumptiegoederen maar een klein aandeel zijn van het totaal. In 2022 produceerde Meierijstad 63 kg fijn restafval per persoon. Daarmee zijn we op weg naar het VANG-doel voor 2025 (maximaal 30 kg fijn restafval per inwoner).

Ambitie 7: Duurzame en schone mobiliteit in 2050

De trendlijn van 2011 tot 2020 is vlak, het energieverbruik laat dus op lange termijn geen dalende lijn zien. Sinds 2014 stijgt het totale energieverbruik door vervoer zelfs in Meierijstad. In 2019 stabiliseerde het zich, en daalde vervolgens flink in 2020. De coronacrisis lijkt daarvoor de belangrijkste oorzaak.

Het aantal elektrische voertuigen (elektrisch, plug-in hybride, brommers en speed pedelecs) neemt de laatste jaren exponentieel toe.

Ambitie 8: Schone bedrijven in 2050

We kunnen dit nog niet meten: er werd gewerkt aan een CO2-monitor in samenwerking met Platform Ondernemend Meierijstad. Dit heeft in 2022 lagere prioriteit gekregen. Reden is dat de aanpak op de bedrijventerreinen versnelt, door deelname aan het provinciale project Grote Oogst, maar ook door netschaarste, de hoge energieprijzen en beleid van de Rijksoverheid. De focus bij het bedrijfsleven ligt op daadwerkelijke uitvoering, niet op monitoring.

We werken aan 13 projecten binnen het thema Circulair en Schoon, zie bijlage 1.

Thema 3: Klimaatbestendig en Biodivers

We werken binnen dit thema aan een klimaatbestendige toekomst, meer groen en biodiversiteit en goede water- en bodemkwaliteit. Er horen vier ambities bij dit thema. De stand van zaken is als volgt:

Ambitie 9: 25% meer groen in 2030

We kunnen dit nog niet meten: een goede monitor moeten we nog vinden. De ambitie om te vergroenen vertalen we in verschillende beleids- en uitvoeringsplannen voor de openbare ruimte. Dat is werk in uitvoering. Een belangrijke stap al is gezet met het vaststellen van het bomenbeleid in 2020. Daarin is de doelstelling om het groen met 25% te laten stijgen overgenomen. Ook staat in het bomenbeleid het pleidooi voor een minimum percentage aan groen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Dat is nog niet concreet uitgewerkt. De ambitie om te vergroenen is ook een bouwsteen voor de omgevingsvisie.

Ambitie 10: Goede biodiversiteit in 2030

In het nieuwe biodiversiteitsbeleid staat over monitoring het volgende opgenomen: "om een zo objectief mogelijk meetresultaat te krijgen maken we gebruik van verschillende monitoringsmethoden". Deze monitoring is nog niet opgestart. Wel is in aanloop naar het nieuwe beleid een nulmeting uitgevoerd op basis van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). De nulmeting die we in 2021 uitvoerden laat zien dat een aantal soorten vaker is waargenomen in de periode 2018-2020. Dat is gebaseerd op waarnemingen. Dat is meteen ook een groot nadeel van deze monitor. We vergeleken voor de nulmeting de periode 2008-2010 met de periode 2018-2020. In die tijd is het doorgeven van (digitale) meldingen veel eenvoudiger geworden en daardoor ook toegenomen. Een toename van een soort kan dus ook het gevolg zijn van een groter aantal waarnemers.

Ambitie 11: Goede bodem- en waterkwaliteit in 2030

We meten de voortgang in Meierijstad niet. Landelijke metingen in combinatie met wetgeving volstaan om te waarborgen dat deze ambitie wordt behaald.

Ambitie 12: Klimaatbestendig in 2050

We kunnen dit nog niet meten: een goede monitor moeten we nog vinden of ontwikkelen. In 2020 en 2021 hebben we meer inzicht gekregen in de risico's voor Meierijstad van klimaatverandering, en daarmee beter zicht op de benodigde actie. De gebruikte instrumenten lenen zich (nog) niet voor monitoren van de resultaten van deze acties.

De klimaatschadeschatter geeft een beeld van de kosten die sterke klimaatverandering voor Meierijstad betekenen, als we niets ondernemen om ons aan te passen aan klimaatverandering. De vraag is in hoeverre Meierijstad nu wil investeren om latere negatieve gevolgen en de kosten daarvan te verlagen.

We werken aan 9 projecten binnen het thema Klimaatbestendig en biodivers, zie bijlage 1.

Conclusies

1. Werk aan verduurzaming is goed opgestart, maar moet verder versnellen

Aan het einde van de looptijd van het eerste uitvoeringsprogramma waren 37 van de 40 duurzaamheidsprojecten in uitvoering of afgerond. Daarmee zijn goede stappen gezet naar een duurzamere samenleving. Het werk wat daarmee gemoeid is, en de impact nemen elk jaar toe. We constateren dat de verduurzaming versnelt, maar dat dit ook nodig is om de ambities te halen. Bij veel ambities moeten we exponentiële groei of afname zien om de doelen in 2050 te halen.

2. Nog niet alle ambities zijn al uitgewerkt of meetbaar

Wat we willen weten, is of al deze projecten (genoeg) bijdragen om ons doel te bereiken. Dat doel is een duurzame samenleving in 2050. Dat hebben we vertaald naar 12 ambities. Die kunnen we nog niet allemaal meten, omdat we de ambitie nog verder moeten uitwerken. Of omdat lokale of landelijke meetinstrumenten nog ontbreken. Daar werken we de komende jaren verder aan.

3. Alleen samen is een duurzame samenleving haalbaar

Vele organisaties, inwoners, bedrijven en medeoverheden werken aan duurzaamheid. Het is dan ook een grote opgave die veel inzet vraagt. De gemeente vervult verschillende rollen in de duurzaamheidsprojecten: zelfstandig uitvoeren, samenwerken of stimuleren/faciliteren. De gemeente geeft het goede voorbeeld, maar alleen met inzet van iedereen zijn de ambities haalbaar.

4. Participatie is een groot en belangrijk onderdeel van verduurzaming

Nu de verduurzaming in een stroomversnelling raakt, groeien ook de zorgen en de weerstand. In de afgelopen jaren is daarom de inzet op participatie flink toegenomen, in uren en in geld. Het is van groot belang dat iedereen kan blijven meedoen, en onze keuzes kan begrijpen en daar iets van mag vinden. In een nieuw en dynamisch werkveld als duurzaamheid vraagt dat om heel veel praten en goed luisteren.

5. Aandacht voor kansengelijkheid is nodig

In de afgelopen jaren konden vooral inwoners en bedrijven met kennis en geld verduurzamen. Daarop waren ondersteuningsregelingen vooral gericht. We zien door de recente ontwikkelingen rondom bijvoorbeeld de energieprijzen nog duidelijker dat kwetsbare groepen als eerste geraakt worden door klimaatverandering. In de diverse beleidsstukken en concrete projecten hebben we steeds meer aandacht voor kansengelijkheid. Dat is ook hard nodig om de kwetsbaren in de samenleving te beschermen.

1. Programmatische aanpak duurzaamheid

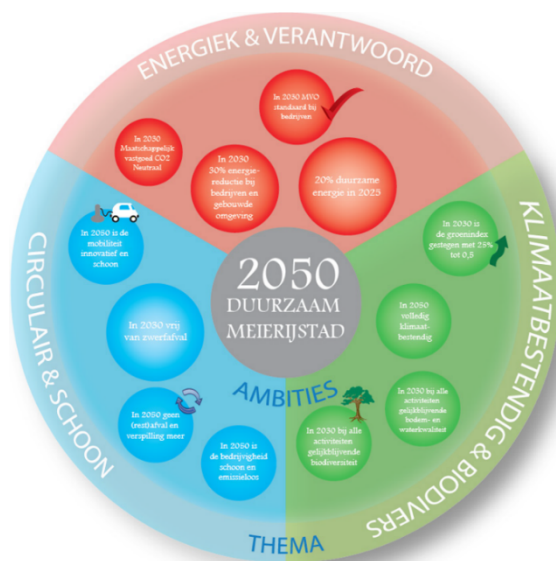
Het einddoel van de duurzaamheidsvisie is een duurzame samenleving in 2050. De weg daarheen is complex en veelomvattend. Daarom is duurzaamheid in Meierijstad een programma. Dat programma houdt in dat we werken aan twaalf ambities binnen drie thema's. Om die ambities te bereiken voeren we in de periode 2018-2022 in totaal 40 projecten uit.

Een duurzame samenleving gaat in het programma van Meierijstad over drie thema's:

- energiek en verantwoord
- circulair en schoon
- klimaatbestendig en biodivers.

Om het einddoel te kunnen bereiken stelden we twaalf ambities vast:

1. In 2025 is 20% van het totale energieverbruik in Meierijstad duurzaam opgewekt
2. In 2030 is al het maatschappelijk vastgoed in Meierijstad voor zover mogelijk CO2-neutraal
3. In 2030 is in Meierijstad het energieverbruik bij bedrijven en in de gebouwde omgeving met 30% gereduceerd.
4. In 2030 is bij de bedrijven in Meierijstad maatschappelijk verantwoord ondernemen de standaard.
5. In 2030 is de leefomgeving in Meierijstad vrij van zwerfafval.
6. In 2050 bestaat in Meierijstad geen (rest)afval en verspilling meer. Alle materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen
7. In 2050 is de mobiliteit in Meierijstad innovatief en schoon. Vervoersbewegingen zijn zonder emissies en vrij van fossiele brandstof
8. In 2050 is de bedrijvigheid in Meierijstad schoon en emissieloos
9. In 2030 is de groenindex van Meierijstad gestegen met 25% tot 0,5
10. In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten in Meierijstad de biodiversiteit per saldo minimaal gelijk blijft
11. In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten in Meierijstad de bodem- en waterkwaliteit per saldo minimaal gelijk blijft
12. In 2050 is Meierijstad volledig klimaatbestendig (klimaatadaptatie, verdroging en hittestress)

Bij de duurzaamheidsvisie hoort een uitvoeringsprogramma. Het eerste uitvoeringsprogramma loopt van 2018 t/m 2022 en bevat 40 projecten. Deze projecten dragen bij aan één of meer van de 12 ambities. In hoofdstuk 3 is de koppeling tussen projecten en ambities te zien.

Deze uitgangspunten hanteren we:

1. We kiezen voor CO2-neutraal
2. We brengen duurzaamheid dichtbij en overal
3. De gemeente geeft het goede voorbeeld
4. We werken in contact met elkaar
5. De visie geeft richting maar biedt ruimte voor aanpassingen
6. Meten is weten

2. Koppeling ambities en projecten

	Ambitie 1: 20% energie duurzaam opgewekt 2025	Ambitie 2: Vastgoed CO2-neutraal in 2030	Ambitie 3: 30% minder energieverbruik gebouwen en bedrijven in 2030	Ambitie 4: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in 2030	Ambitie 5: Zwerfafvalvrij in 2030	Ambitie 6: Geen afval en verspilling in 2050	Ambitie 7: Duurzame en schone mobiliteit in 2050	Ambitie 8: Schone bedrijven in 2050	Ambitie 9: 25% meer groen in 2030	Ambitie 10: Goede biodiversiteit in 2030	Ambitie 11: Goede bodem- en waterkwaliteit in 2030	Ambitie 12: Klimaatbestendig in 2050
1	duurzaam vastgoed											
2	zon op vastgoed											
3	duurzaam inkopen											
4	integrale aanpak											
5	klimaatbegroting											
6	bewustwording duurzaamheid											
7	duurzame particuliere huizen											
8	duurzame huurwoningen											
9	energieneutrale gronduitgifte											
10	aardgasloze wijken											
11	wind en zon buitengebied											
12	regionale energiestrategie											
13	energie uit water											
14	fairtrade											
15	duurzaamheidsplatform											
16	energieke regio											
17	internationaal MVO											
18	handhaving bedrijven											
19	grondstoffenplan											
20	duurzame bedrijfsvoering											
21	duurzaam wagenpark											
22	bewustwording verspilling											
23	verspilling bedrijfsleven											
24	bewustwording duurzame mobiliteit											
25	kringloopplatform											
26	circulair bouwen											
27	materialenbank bedrijven											
28	zwerfafvalvrij											
29	mobilitieitsvisie											
30	duurzaam vervoer werkgevers											
31	duurzaamheidslening zakelijk											
32	groene daken											
33	bijvriendelijk bermbeheer											
34	klimaatvriendelijke omgeving gemeentegebouwen											
35	zie en beleef water											
36	bewustwording klimaatbestendig											
37	klimaatmaatregelen door inwoners											
38	klimaat in ruimtelijke plannen											
39	natuurinclusieve landbouw											
40	natuuroases											

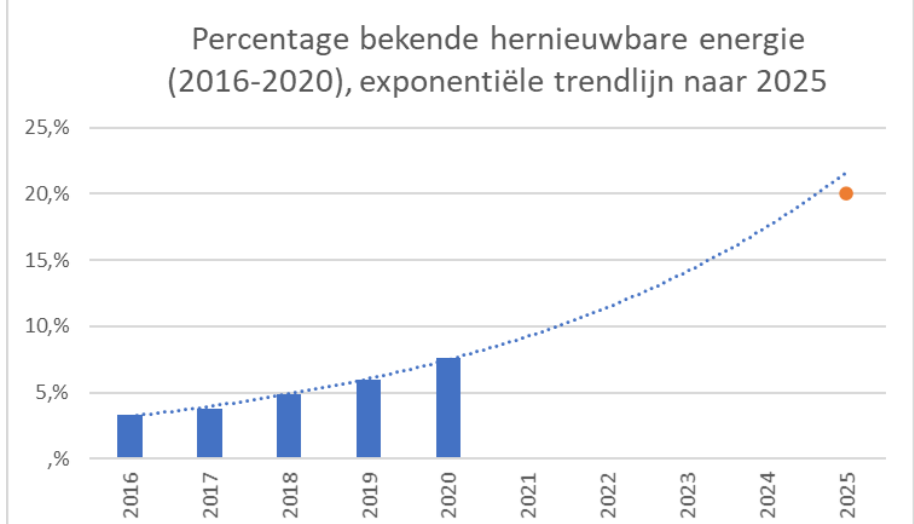
3. Voortgang 12 ambities

Inleiding

Dit hoofdstuk schetst de voortgang op de 12 ambities die we in onze duurzaamheidsvisie hebben vastgelegd. Vooraf enkele kanttekeningen:

1. Meierijstad heeft in haar duurzaamheidsvisie 12 ambities vastgelegd, zoals omschreven in hoofdstuk 1. Daaraan gekoppeld is een uitvoeringsprogramma van 40 projecten opgestart. Voor die 40 projecten hebben we als gemeentelijke organisatie onze rol bepaald. Slechts enkele projecten kunnen we helemaal zelf uitvoeren, omdat we rechtstreeks invloed hebben (rol: autonoom uitvoeren). Bijvoorbeeld het energieverbruik in gemeentelijke panden, het woonwerk- en zakelijk verkeer, bijvriendelijk bermbeheer of duurzaam inkopen. Maar bij verreweg de meeste projecten doen we dit samen met partners (rol: coproduceren) of stimuleren en faciliteren we anderen om in actie te komen (rol: stimuleren/faciliteren). In de visie komt dit ook tot uiting in twee van de uitgangspunten: we geven het goede voorbeeld, maar kunnen het alleen samen met de maatschappij voor elkaar krijgen. Dit hoofdstuk gaat daarom over de voortgang die we als samenleving boeken, niet alleen als gemeentelijke organisatie.
2. Voor veel van deze ambities hebben we zelf als Meierijstadse samenleving niet alle touwtjes in handen, maar zijn we afhankelijk van landelijk beleid of wetgeving, of zelfs van de inzet die Europees of wereldwijd wordt gepleegd.
3. De eerste jaren richting 2050 werken we aan een solide basis voor onze duurzaamheidsacties. Dat vraagt tijd, waardoor de resultaten in de beginjaren niet zo hard stijgen als we misschien wensen of hopen. Dat wil niet zeggen dat we de verkeerde dingen doen. De conclusie is wel dat het de komende jaren sneller moet gaan met onze resultaten, willen we de ambities halen. En scherp moeten blijven opletten of onze inspanningen uiteindelijk wel echt leiden tot resultaat.

Energiek en Verantwoord

Ambitie	1. In 2025 is 20% van het totale energieverbruik in Meierijstad duurzaam opgewekt														
Hoe meten we?	Opgewekte hernieuwbare energie uit de Klimaatmonitor (Rijkswaterstaat)														
Voortgang: 2016: 3,3% 2017: 3,8% 2018: 4,9% 2019: 6,0% 2020: 7,6%	 <p style="text-align: center;">Percentage bekende hernieuwbare energie (2016-2020), exponentiële trendlijn naar 2025</p> <table border="1" style="display: none;"> <caption>Data for Percentage bekende hernieuwbare energie</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>3,3%</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>3,8%</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>4,9%</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>6,0%</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>7,6%</td> </tr> <tr> <td>2025 (ambitie)</td> <td>20%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Percentage	2016	3,3%	2017	3,8%	2018	4,9%	2019	6,0%	2020	7,6%	2025 (ambitie)	20%
Jaar	Percentage														
2016	3,3%														
2017	3,8%														
2018	4,9%														
2019	6,0%														
2020	7,6%														
2025 (ambitie)	20%														
<p>Er zit groei in de opwekking van duurzame energie. Sinds 2016 zit het opwekpercentage in de lift, deze exponentiële groei moet zich doorzetten, dan is onze ambitie van 20% duurzaam opgewekte energie in 2025 haalbaar.</p> <p>Daarvoor is naast zon op dak ook grootschalige opwekking van duurzame energie nodig, elk jaar meer. De praktijk is echter weerbarstig bleek in 2022: problemen op het netwerk, beperkingen voor windenergie door radarverstoring, weerstand uit de samenleving en een krappe arbeids- en materialenmarkt zetten een rem op de opwek van duurzame energie.</p> <p>Het bedrijfsleven en de overheid werken samen aan andere oplossingen. Bijvoorbeeld ruimte creëren op het elektriciteitsnet door betere afstemming en alternatieven onderzoeken zoals waterstof of een warmtenet op het bedrijventerrein. De agrarische sector werkt aan opwekking van duurzame energie met zonne-energie en monovergisting van koeienmest. De gemeente werkt aan de warmtetransitie en doet onderzoek naar bronnen.</p>															

Ambitie	2. In 2030 is al het maatschappelijk vastgoed in Meierijstad voor zover mogelijk CO2-neutraal
Hoe meten we?	Dashboard voor Meierijstad in ontwikkeling
Voortgang	We kunnen dit nog niet meten: de monitor is in ontwikkeling en wordt bij de begrotingsbehandeling 2024 aangeboden. Wel zijn er veel gebouwen aangepakt (zie project 1 en 2).

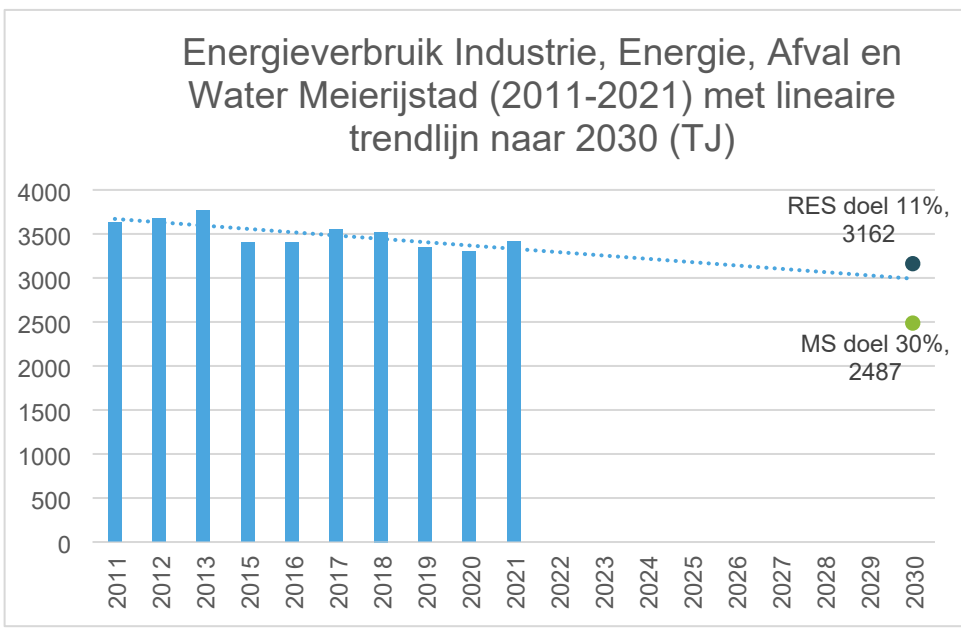
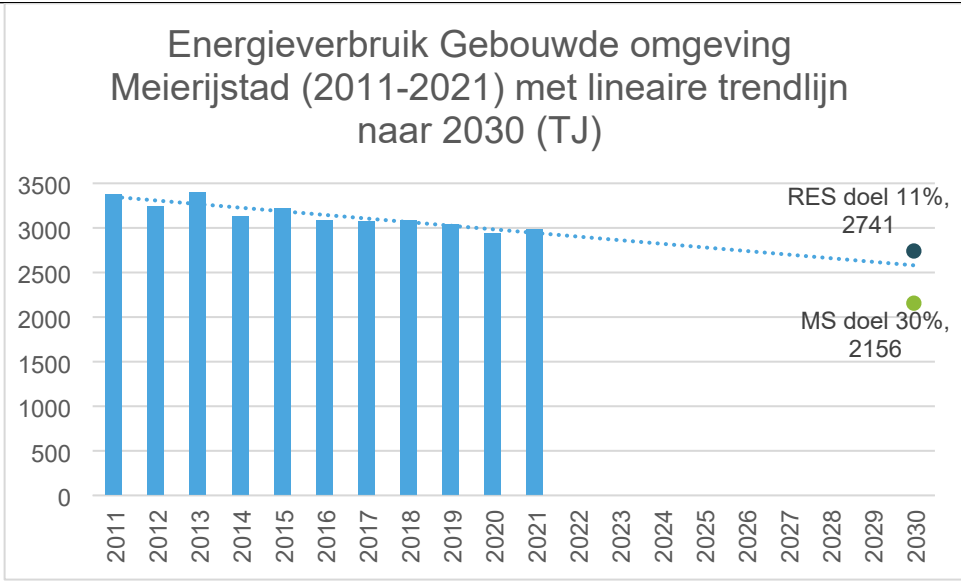
Ambitie 3. In 2030 is in Meierijstad het energieverbruik bij bedrijven en in de gebouwde omgeving met 30% gereduceerd

Hoe meten we? Energieverbruik industrie en gebouwde omgeving uit de Klimaatmonitor (Rijkswaterstaat)

Voortgang:

Gebouwde omgeving	
2017	3.091 TJ
2018	3.109 TJ
2019	3.068 TJ
2020	2.984 TJ
2021	3.036 TJ

Industrie	
2017	3.552 TJ
2018	3.521 TJ
2019	3.345 TJ
2020	3.296 TJ
2021	3.412 TJ

In het energieverbruik bij bedrijven en in de gebouwde omgeving is in de afgelopen 10 jaren een dalende trendlijn te zien. In sommige jaren stijgt het energieverbruik weer iets, in andere jaren daalt het. Voor de onderdelen ‘gebouwde omgeving’ en ‘industrie’ zijn de nieuwste cijfers van 2021. Het energieverbruik is voor beide onderdelen weer gestegen ten opzichte van 2020. De oorspronkelijke ambitie van 30% besparing in 2030 is met deze trend (lineair doorgerekend) niet haalbaar. Het RES-doel van 11% besparing in 2030 lijkt wel haalbaar. De dalende lijn moet zich dan wel voortzetten. Dat gebeurt niet vanzelf, daarvoor is inspanning nodig van met name bedrijven, woningcorporaties en huizenbezitters, met ondersteuning van de overheid. Bovendien wordt het energieverbruik door allerlei factoren beïnvloed, zoals de energieprijis, stand van de economie, het weer en in 2020 en 2021 ook de coronacrisis. Daarom moeten we voorzichtig zijn met conclusies over (dalende) trendlijnen en vol blijven inzetten op besparing.

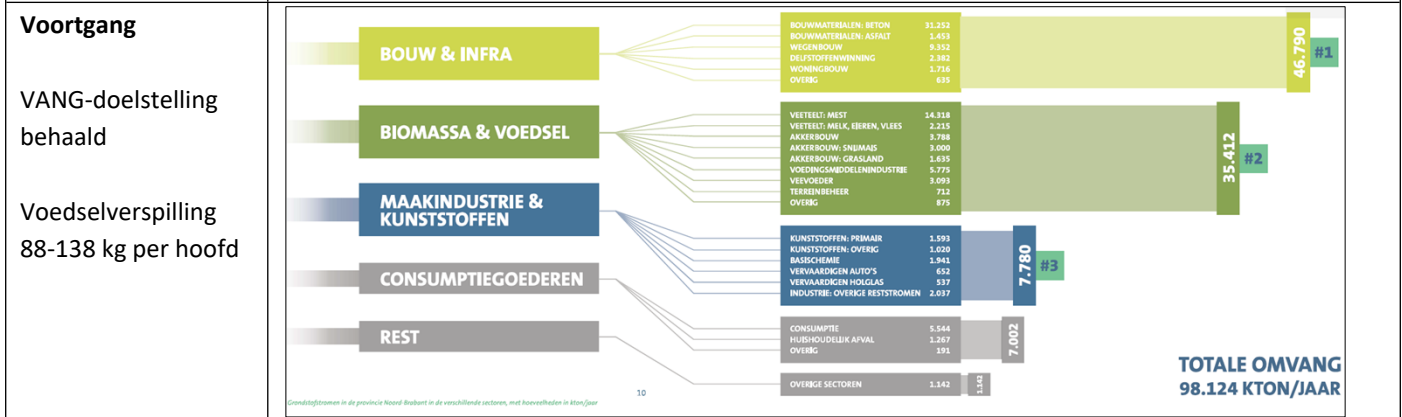
Ambitie	4. In 2030 is bij de bedrijven in Meierijstad maatschappelijk verantwoord ondernemen de standaard
Hoe meten we?	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal deelnemers aan activiteiten DOE (gemeente Meierijstad, POM, Rabobank) • Hoeveelheid zon op bedrijfsdaken (Enexis) • Aantal deelnemers Fairtrade (Stichting Fairtrade Gemeente Meierijstad)
Voortgang	<ul style="list-style-type: none"> • 64 uitgevoerde energiescans bij bedrijven in 2021 en 2022. Maatregelen genomen: LED verlichting, PV panelen, CV optimalisatie. Ook steeds meer aandacht voor klimaatadaptatie en vergroening. • 77 MW vermogen zon op grote bedrijfsdaken, 13 MW in aanleg. • 2 nieuwe fairtrade deelnemers
<p>Steeds meer bedrijven zijn bezig met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze groei moet nog toenemen, om te bereiken dat in 2030 bij alle bedrijven MVO de standaard is.</p>	

Circulair en schoon

Ambitie	5. In 2030 is de leefomgeving in Meierijstad vrij van zwerfafval
Hoe meten we?	Beeldkwaliteitmeting met CROW-methode (gemeente Meierijstad)
Voortgang	Geen voortgang gemeten in 2022.

Ambitie 6. In 2050 bestaat in Meierijstad geen (rest)afval en verspilling meer. Alle materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen

- Hoe meten we?**
- Gegevens fijn huishoudelijk afval aan huis opgehaald (gemeente Meierijstad)
 - Monitoring voedselverspilling (Rijksoverheid en Voedingscentrum)
 - Circulaire Atlas provincie Noord-Brabant (2020)

De voortgang voor de volledige opgave om circulair te worden in 2050 is nog niet in beeld. Daarvoor is eerst inzicht nodig in de grondstofstromen in Meierijstad. Gebaseerd op de circulaire atlas van de provincie Noord-Brabant verwachten we dat consumptiegoederen maar een klein aandeel zijn van het totaal.

Meierijstad heeft de VANG-doelstelling in 2020 gehaald: maximaal 100 kg fijn restafval per inwoner en een scheidingspercentage van minimaal 75%. Het VANG-doel voor 2025 is maximaal 30 kg fijn restafval per inwoner. De focus ligt op nog betere scheiding van afval én betere kwaliteit van de afvalstromen (zo schoon mogelijk, zodat het zo hoogwaardig mogelijk verwerkt kan worden). In 2022 produceerde Meierijstad 63 kg fijn restafval per persoon.

De voedselverspilling daalde in 2019 significant ten opzichte van voorgaande jaren. De voedselverspilling bedroeg in 2019 per hoofd van de bevolking tussen de 88 en 138 kilogram. Er zijn geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Ambitie 7. In 2050 is de mobiliteit in Meierijstad innovatief en schoon. Vervoersbewegingen zijn zonder emissies en vrij van fossiele brandstof

- Hoe meten we?**
- Energieverbruik verkeer uit de Klimaatmonitor (Rijkswaterstaat)
 - Aantal elektrische voertuigen (Rijkdienst voor Wegverkeer)

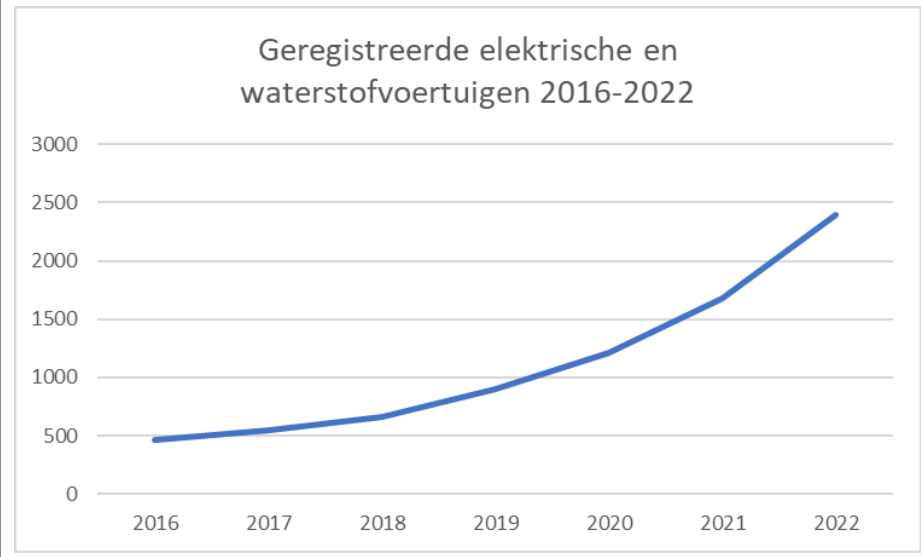
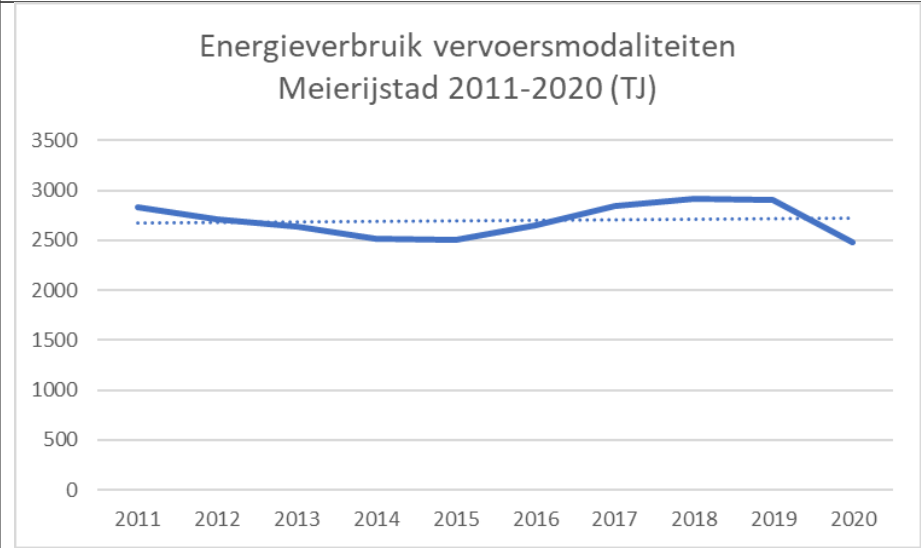
Voortgang

Energieverbruik

2017	2.844 TJ
2018	2.913 TJ
2019	2.898 TJ
2020	2.482 TJ

Aantal elektrische en plug-in hybride voertuigen

2018	663
2019	903
2020	1.209
2021	1.680
2022	2.398

De trendlijn van 2011 tot 2020 is vlak, het energieverbruik laat dus op lange termijn geen dalende lijn zien. Ook voor mobiliteit geldt dat alles wat we niet verbruiken, niet duurzaam hoeven op te wekken. Besparing van het verbruik door slimmer en anders reizen is daarom nog steeds één van de ambities van het mobiliteitsbeleid. Sinds 2014 stijgt het totale energieverbruik door vervoer zelfs in Meierijstad. In 2019 stabiliseerde het zich, en daalde vervolgens flink in 2020. De coronacrisis lijkt daarvoor de belangrijkste oorzaak.

Het aantal elektrische voertuigen (elektrisch, plug-in hybride, brommers en speed pedelecs) neemt de laatste jaren exponentieel toe.

Ambitie	8. In 2050 is de bedrijvigheid in Meerijstad schoon en emissieloos
Hoe meten we?	Eigen monitor in ontwikkeling binnen samenwerkingsverband DOE
Voortgang	We kunnen dit nog niet meten: er werd gewerkt aan een CO2-monitor in samenwerking met Platform Ondernemend Meerijstad. Dit heeft in 2022 lagere prioriteit gekregen. Reden is dat de aanpak op de bedrijventerreinen versnelt, door deelname aan het provinciale project Grote Oogst, maar ook door netschaarste, de hoge energieprijzen en beleid van de Rijksoverheid. De focus bij het bedrijfsleven ligt op daadwerkelijke uitvoering, niet op monitoring. We weten wel wat het energieverbruik van het bedrijfsleven is en hoeveel elektriciteit wordt opgewekt door zon op grote daken. Zie de voortgang bij ambitie 3 en 1.

Klimaatbestendig en biodivers

Ambitie	9. In 2030 is de groenindex van Meierijstad gestegen met 25% tot 0,5
Hoe meten we?	Nog geen monitor
Voortgang:	<p>We kunnen dit nog niet meten: een goede monitor moeten we nog vinden. Daarover bestaan verschillende gedachten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Een mogelijkheid is de Gemeentelijk Groen Monitoring Service van Wageningen University & Reseach. In hun aanbod laten zij een kaartje zien van Nederland uit 2020. Gemeente Meierijstad is verstedelijkt binnen de bebouwde kom en staat landelijk op plaats 275 van groenste gemeenten. Dat biedt ruimte voor verbetering.• In de verschillende beleidsstukken over gemeentelijk groen wordt de ambitie overgenomen en verder uitgewerkt. Zoals in het bomenbeleidsplan. Wellicht is het praktischer en minder complex om het meten van deze ambitie in delen te knippen. Dan meten we de toename van groen bij losse en concrete projecten, in plaats van het geheel.• Een andere mogelijkheid is om de klimaatbestendigheid van een gebied als geheel te meten. Groen wordt dan een middel, geen doel op zich.

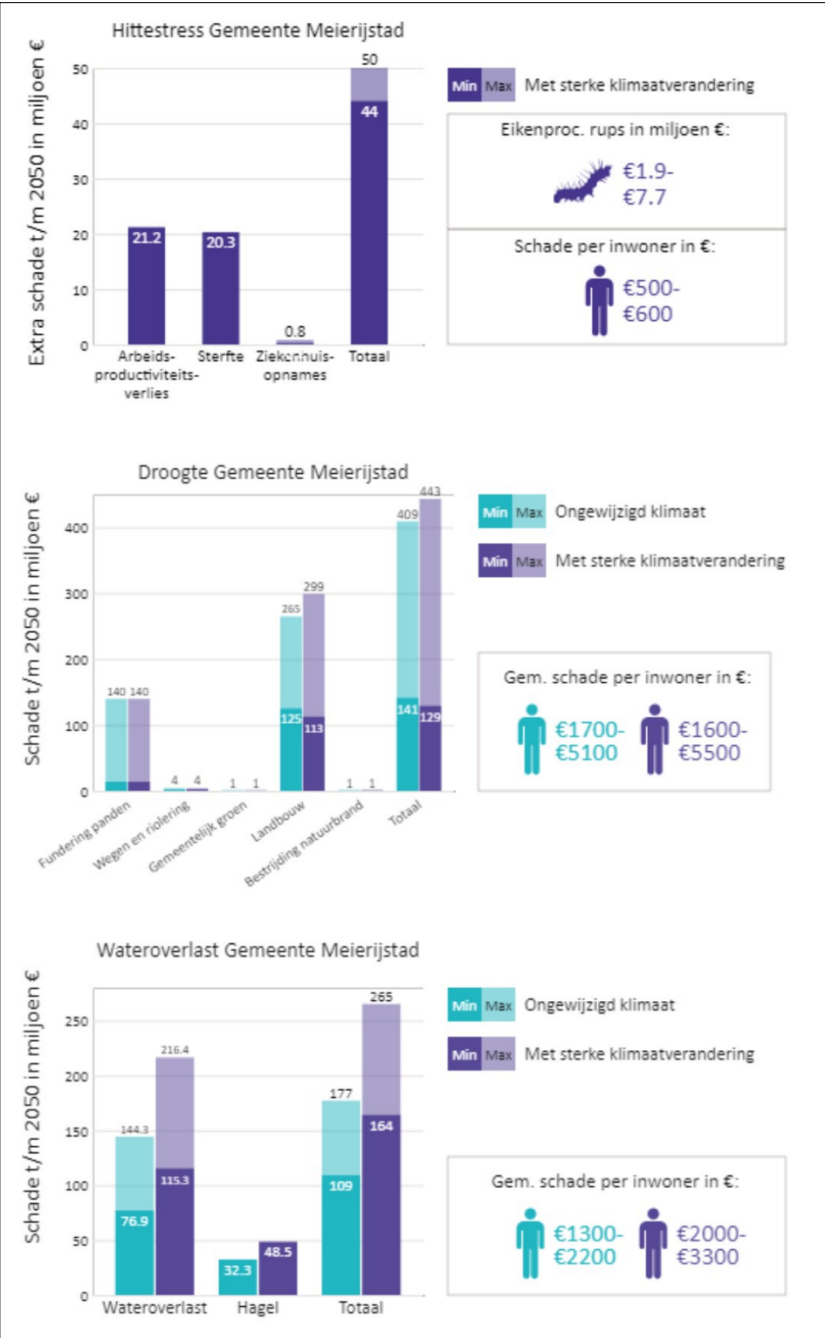
Ambitie	10. In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten in Meerijstad de biodiversiteit per saldo minimaal gelijk blijft
Hoe meten we?	<p>In het nieuwe biodiversiteitsbeleid staat over monitoring het volgende opgenomen: “om een zo objectief mogelijk meetresultaat te krijgen maken we gebruik van verschillende monitoringsmethoden”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We gaan specifieke soorten monitoren met behulp van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). • We gaan leefgebieden monitoren. Bepaalde soorten zijn indicatief voor de kwaliteit van een leefgebied. <p>Ook gaan we concrete acties per speerpunt monitoren.</p> <p>Deze monitoring is nog niet opgestart. Wel is in aanloop naar het nieuwe beleid in 2021 een nulmeting uitgevoerd op basis van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB)</p>
Voortgang	<p>De nulmeting die we in 2021 uitvoerden laat het aantal waargenomen soorten zien in de periode 2018-2020 ten opzichte van 2008-2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer kritische soorten waargenomen. • Meer soorten waargenomen die gebaat zijn bij een betere waterkwaliteit. • Waarneming van vaatplanten, reptielen, amfibieën en zoogdieren stabiel. • Lichte stijging aantal verschillende vogelsoorten. • Aantal insecten duidelijk toegenomen. <p>Bij deze resultaten moeten we een belangrijke kanttekening plaatsen: We vergeleken voor de nulmeting de periode 2008-2010 met de periode 2018-2020. In die tijd is het doorgeven van (digitale) meldingen veel eenvoudiger geworden en daardoor ook toegenomen. Een toename van een soort kan dus ook het gevolg zijn van een groter aantal waarnemers. Wereldwijd en ook in Nederland staat de biodiversiteit onder druk, blijkt uit meerdere onderzoeken. Ondanks meer waarnemingen van de genoemde soorten, koersen we op behoud én verdere verbetering van de biodiversiteit in Meerijstad.</p>

Ambitie	11. In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten in Meierijstad de bodem- en waterkwaliteit per saldo minimaal gelijk blijft
Hoe meten we?	Geen monitoring
<p>We meten de voortgang in Meierijstad niet. Landelijke metingen in combinatie met wetgeving volstaan om te waarborgen dat deze ambitie wordt behaald. Eventuele lokale metingen verricht het waterschap. Omdat de kwaliteit van kleine watergangen veranderlijk is, worden deze gegevens niet opgeslagen en kunnen we daaruit geen trends concluderen.</p>	

Ambitie 12. In 2050 is Meierijstad volledig klimaatbestendig (klimaatadaptatie, verdroging en hittestress)

Hoe meten we? Klimaatatlas As50 (watersamenwerking As50+), klimaatonderlegger en klimaatschadeschatter

Voortgang

We kunnen dit nog niet meten: een goede monitor moeten we nog vinden of ontwikkelen. In 2020 en 2021 hebben we meer inzicht gekregen in de risico's voor Meierijstad van klimaatverandering, en daarmee beter zicht op de benodigde actie. De gebruikte instrumenten lenen zich (nog) niet voor monitoren van de resultaten van deze acties.

De klimaatschadeschatter geeft een beeld van de kosten die sterke klimaatverandering voor Meierijstad betekenen, als we niets ondernemen om ons aan te passen aan klimaatverandering. De vraag is in hoeverre Meierijstad nu wil investeren om latere negatieve gevolgen en de kosten daarvan te verlagen.

Bijlage 1 – Projectenboek duurzaamheid 2022

Bijlage 2 - Toelichting op voortgang ambities